

РОЗРОБКА ЗАНЯТЬ ЗА ЗМІСТОМ ВЛАСНОЇ ВИХОВНОЇ ПРОГРАМИ “СЛОВО ЯК ІДЕНТИФІКАЦІЯ СУЧАСНОЇ ЛЮДИНИ”

Тема І. Слово як ідентифікація людини

Заняття 2. Немає нічого важливішого за слово

Мета: стимулювати учнів до самопізнання, вивчення власних сильних і слабких сторін; продовжувати розвиток навичок спілкування; формування взаєморозуміння учасників, поваги до інших, уваги та піклування про самопочуття всіх і кожного зокрема.

СТРУКТУРА ЗАНЯТТЯ

№ з/п	Вид роботи	Час у хв	Ресурсне забезпечення
1	Привітання, обговорення домашнього завдання, повторення висновків попереднього заняття	10	
2	Вправа «Повідомлення»	5	М'ячик
3	Оголошення теми заняття. Визначення очікувань. Вправа «Альпініст»	3	плакат, стікери, фломастери
4	Мозковий штурм “Важливість і цінність сказаних нами слів”	3	
5	Притча – розповідь «Слова».	20	Притча, вірш
6	Вправа «Бінго»	10	Папір, ручки, фломастери
7	Вправа «Вибач, ти – хороший»	3	
8	Підсумки заняття. Домашнє завдання. Ритуал прощання	6	

ХІД ЗАНЯТТЯ

1. Привітання, обговорення домашнього завдання, повторення висновків попереднього заняття

Учні обговорюють виконання домашнього завдання, діляться враженнями від попереднього заняття. Повторюють висновки, які вони записали у свої зошити.

2. Вправа «Повідомлення». Учасники стають в коло і перекидають один одному м'ячик за бажанням. Хто зловить м'ячик, дає відповідь на запитання «Чи відбулися у тебе зміни у спілкуванні після першого заняття?»

3. Оголошення теми заняття. Читання епіграфа уроку.

*І найперше було Слово.... І розмовляли квіти
...І цвів мак Україною...І йшли віки...
І були країниці....І створилося Слово...*

Степан Сапеляк

Якій темі, на вашу думку, буде присвячене сьогоднішнє заняття? (припущення учнів). Тема заняття «Немає нічого важливішого за слово».

Визначення очікувань. Вправа «Альпініст». На плакаті з намальованою горою учні кріплять свої очікування від заняття на підгір'ї.

4. Мозковий штурм «Важливість і цінність сказаних нами слів»

Ми дуже часто говоримо і часом не задумуємося про важливість і цінність сказаних нами слів. Ми живемо на планеті, де все створено нашими словами (думка – слово – дія – результат). Від слів залежить наша з вами доля. Що ми говоримо, як говоримо, для чого говоримо? Наші слова можуть як звеличити людину, подарувати їй радість, спокій і впевненість, так і опустити її в безодню пригніченості, образи, злості та інших негативних емоцій. Часто людина говорить і не задумується, що словами вона може дуже поранити і спричинити душевний біль своєму співбесіднику. Але виявляється, що для того, щоб бути щасливим і жити в гармонії, зовсім не потрібно багато, достатньо використовувати правильні слова у своєму житті.

5. Притча – розповідь «Слова».

Саша ніяк не міг запам'ятати вірш, який потрібно було вивчити на завтрашній урок зарубіжної літератури. Учив,учив, а він все вискакував із пам'яті. «І навіщо їх тільки придумали вчити?»- морщив він лоба. – Хоч би Шевченка чи Лесі Українки, а то вірш якогось там Кіплінга зубрити потрібно!» Назва відразу запам'яталася: «Якщо.....», а далі – ніяк.

ЯКЩО

Як вистойи, коли всі проти тебе — упали духом і тебе клянуть,

*Як всупереч усім ти віриш в себе, а з їх зневіри також візьмеш суть;
Якщо чекати зможеш ти невтомно, оббріханий — мовчати і пройти
Під поглядом ненависті, притому не грати цноти ані доброти;
Як зможеш мріять — в мрійництво не впасти,
І думать — не творити думки культ,
Якщо Тріумф, зарівно як Нещастя сприймеш як дим і вітер на вису;
Якщо стерпиш, як з правди твого слова пройдисвіт ставить пастку на
простих,
Якщо впаде все, чим ти жив, і знову зумієш все почати — і звести;
Якщо ти зможеш в прориві одному поставити все на карту і програти,
А потім — все спочатку, і нікому про втрати навіть слова не сказати;
Якщо ти змусиш Серце, Нерви, Жили служити ще, коли уже в тобі
Усе згоріло, вигасло — лишилась одна лиш воля — встояти в боротьбі;
Як зможеш гідно річ вести з юрбою і з Королем не втрапиш простоти,
Якщо усі рахуються з тобою — на відстані, яку відміриш ти;
Якщо ущерть наповниш біг хвилини снагою дум, енергією дій,
Тоді весь світ тобі належить, сину,
І більше: ти — Людина, сину мій.*

Повторював, повторював Саша, потім зітхнув і закинув книгу. Все, «двійка» гарантована! Літераторша обов'язково викличе. Вона завжди відчуває, коли не підготовлений. Наскрізь бачить. Відьма!. Якби вона захворіла і урок відмінили – от би було добре.

Наступного ранку Сашко плентався до школи у поганому настрої. Аж ось його обігнала карета швидкої допомоги, яка влетіла на шкільне подвір'я. Зі школи вивели бліду Марію Іванівну, вчителя зарубіжної літератури і посадили у швидку. Завила сирена, замиготіла мигалка і швидка помчалася в напрямку лікарні.

Сашко забіг у клас. Виявилось, що в Марії Іванівни заболіло серце. Всі однокласники кричали «Ура!», кидалися портфелями і зошитами. Всім було весело. Лише Сашко сидів похнюплений і звинувачував себе у тому, що захворіла вчителька. Хлопчик, взагалі – то, ніколи й нікому не бажав зла.

А уві сні він опинився біля якихось небачених воріт. Йому захотілося пройти через них, але вони були зачинені. Саша штовхав двері, але вони не відкрилися, і тут зазвучав голос:

- *Олександр! Ти знаходишся біля входу в незвичайну країну: у ній збувається кожне сказане слово. Але сюди, ти ж сам розумієш, не всіх можна пускати. Перш ніж відкрити перед кимось ці ворота, ми переглядаємо все, що людина встигла не тільки сказати, але й те, що було в її думках. Чи знаєш ти, що сказане слово живе завжди?*
- *Ні... не знаю, - розгублено зізнався хлопчик.*
- *Чи знаєш ти, що може зробити слово?*
- *Ні...не знаю, - ще більше знітився Саша.*
- *А якими бувають слова, ти знаєш?*
- *Якими – якими.....Різними...*

Аж тут зазвучала красива музика, і на воротах засвітилися різнокольорові букви. Саша почав читати: «Слово – сім'я, що сіє добро. Словом можна умудрити, зілжити, освятити. Словом можна отруїти душу, поранити, посіяти зло і навіть убити. Яка мова – така й душа». І знову зазвучав голос:

- *В цю країну не потрапляють ті, хто говорить погані слова. Чи не говорив ти таких слів?*
- *Ні, не говорив! – завірив Саша.*
- *Як не говорив? А оце хто сказав?*

І ось на воротах проступили чорні літери: «Відьма!. Якби вона захворіла і урок відмінили – от би було добре.»

Сашко похнютив голову.

- *Не впадай у відчай! У тебе ще є можливість змити свої злі слова і думки вибаченням і правильними діями. Якими, тобі вирішувати самому...*

Вранці Сашко прокинувся рано, без помилок вивчив віри і пішов до школи. Яке щастя, Марія Іванівна здорова та усміхнена зайшла до класу...

Сашко сьогодні вперше із зарубіжної літератури ніс у щоденнику 12 балів...

Обговорення. Чи часто траплялися такі ситуації у вашому житті? Чи завжди ви знали про наслідки сказаних вами слів? Чи часто впливали на вас сказані іншими людьми слова у вашу адресу? Як ви себе при цьому почували?

Перш, ніж ми зробимо висновки після обговорення притчі, я хочу запропонувати вам провести вправу.

1. Вправа «Бінго».

Аркуші паперу складаються пополам і з нього без ножниць, лише пальцями рук, сформувати фігурку людини, фігурку «Бінго» та дати їй своє ім'я. На цій фігурці, на кожній частині тіла людини, кожен пише щось хороше про себе. Далі учасники обмінюються фігурками і кожен на отриманій фігурці пише щось погане (в межах дозволених літературних слів, 1 слово) чорними фломастерами. Фігурки повертають назад власникам.

Обговорення. Яким був у вас настрій коли ви робили фігурки, давали їм імена й писали хороші слова? Чи важко було написати погане слово на фігурці товариша? Яким став ваш настрій, коли ви отримали назад свої ляльки? Чи можна відновити те, що було зруйновано? Чи матиме після цього лялька той вигляд, в якому вона була спочатку? Що легше – уникнути руйнування, чи запобігти йому?

Висновки. Часто людина говорить і не задумується, що словами вона може дуже поранити і спричинити душевний біль своєму співбесіднику. Давайте від сьогодні почнемо задумуватися, які слова ми будемо говорити

іншим, і які слова ми хочемо почути від інших. Адже не дарма народна мудрість говорить: «Як аукнеться – так і відгукнеться»

2. Вправа «Вибач, ти – хороший!»

Чи змогли б ви попросити вибачення у товариша за зруйновану фігурку та зіпсований настрій?

Учні стають в коло, беруться за руки і кожен своєму сусідові по черзі говорить різною інтонацією, різним голосом фразу «Вибач, ти – хороший!» А потім усі разом промовляють «Вибачаю, я – хороший! Ми усі хороші друзі!»

8. Підсумки заняття. Домашнє завдання. Ритуал прощання

Отже, для того, щоб бути щасливим і жити в гармонії, зовсім не потрібно багато, достатньо використовувати правильні слова у своєму житті.

Чи справдилися ваші очікування від заняття? Якщо так - перемістіть свої стікери на вершину гори.

До наступного Заняття. Вам потрібно пригадати, кого з рідних, близьких, друзів чи знайомих ви могли хоч раз образити своїми необдуманими словами. Напишіть цій людині невеличке послання зі словами вибачення і вручіть якимось оригінальним способом. На наступному занятті поділіться своїми враженнями від проробленої роботи, адже просити пробачення не так то й легко, чи не так?

Ритуал прощання *(на вибір учнів).*